

בעזהש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

סעודת רעוא דרעוין

פרשת תצוה - כי תשא

שנת תשס"ט לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תק"נ

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

בסעודת שלישית פרשת תצוה תשס"ט לפ"ק - בארא פארק

והנה ידועים דברי הזוהר הק' (פ' ויקהל קנה), דליווי הקצ"ה למשה על המשכן וכליו וזגדי כהונה היה בארבעים ימים הראשונים טרם עשותם את העגל, וקודם רדתו מההר עשו את העגל, ולמחרת יום הכיפורים שהיו ישראל מרוצים להקצ"ה, הגיד להם ליווי המשכן ע"כ (ועיין רש"י שמות לא-יח). והנה צמתן תורה נתעלו ישראל כמלאכי מעלה, אני אמרתי אלקים אתם וצני עליון כולכם (מהלים פג-ו), ונעקר יצר הרע מלכם, והיו רחוקים מן החטא עד שנכשלו בחטא העגל, ואכן כאדם תמותון. ואם כן צשעה שדיצר ה' למשה על זגדי כהונה, שהיה קודם עשיית העגל, לא הוצרכו הזגדים לכפרה, ולכן אמר לו ועשית זגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת דייקא, ואין זה שום תועלת אחר. אמנם כשיצא הדבר לידי מעשה, ואתה תדבר אל כל חכמי לב

ועשית זגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה, ועשו את זגדי אהרן לקדשו לכהנו לי (כח-א). ויש לדקדק דבתחלה אמר שהזגדים הם לכבוד ולתפארת, ושזו אמר שהם עשויים לקדשו ולכהנו לי. ונראה דאיתא בגמרא (זכחים פח:) אמר רב ענני בר ששון למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת זגדי כהונה [צסדר לו את אהרן, זאת תורת העולה וכו', והדר קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הזגדים], לומר לך מה קרבנות מכפרין אף זגדי כהונה מכפרין. כחונת מכפרת על שפיכות דמים וכו', מכנסים מכפרין על גילוי עריות וכו', מזנפת מכפרת על גסי הרוח וכו', מעיל מכפר על לשון הרע וכו' ע"ש. ואם כן זגדי כהונה נעשים גם לכפר על עון הדור.

וייש לומר בטעמו, כי אמרו חז"ל (זבחים פח:) מעיל מכפר על לשון הרע, יבא דבר שצקול [פעמונים שבו], ויכפר על קול. ופריך שם מהא דתני דבי רבי ישמעאל, על מה קטורת מכפרת, על לשון הרע, יבא דבר שצחשאי [שהיה הכהן לצדו שם בשעת הקטרה וכו'], ויכפר על מעשה חשאי. ומשני לא קשיא, הא צנענה [דהוי דבר שצחשאי, קטורת מכפרת שהוא צחשאי], הא דפרהסיא [שהוא דבר שצקול, קול הפעמונים מכפר עליו] ע"כ. הרי לנו כי לכל סוג של לשון הרע היה כפרה מיוחדת.

ובאמת גם בלשון הרע שצגלוי יש שני סוגים, כי לפעמים מתבייש לדבר רע על חבירו, והוא מלביש את הדברים בלבוש של מלצה, שחזירו רשע ועושה דברים שאינם הגונים, והוא רוצה לקנא קנאת ה', אבל זהו רק מסוה שיוכל על ידו להשפיל את חזירו מתוך שנאתו וקנאתו עליו. וכבר דיברנו כמה פעמים במחלוקת קרח ועדתו על משה, שאמרו חז"ל (הוצא צרש"י במדבר טו-טז), מה ראה קרח לחלוק על משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני

וכו', שזה תהיה כבר אחר עשיית העגל, אז נזרכו הצגדים גם לכפר, שלא יעכזו חשאי בני ישראל קדושת הכהנים לשמש בעבודה, ומאז נריכין להצגדים גם לקדשו לכהנו לי, שיהיו ראויים לכהן פאר בעבודת הקודש לפני ה'.

ואמר הכתוב בעשיית המעיל, והיה פי ראשו צחוכו, שפה יהיה לפיו סביב וגו', ועשית על שוליו רמוני תכלת וארגמן וחולעת שני על שוליו סביב, ופעמוני זהב צחוכם סביב, פעמון זהב ורמון פעמון זהב ורמון, על שולי המעיל סביב וגו' (כח-לה). והנה דעת רש"י שהיו הפעמונים צין הרמונים, צגלוי, וכמשמעות הכתוב פעמון ורמון פעמון ורמון. ודעת הרמב"ן שהיו הפעמונים צחוך הרמונים צפנים, נסתרים ונטמנים צחוכם, וכמשמעות הכתוב רמון תכלת וגו' ופעמוני זהב צחוכם ע"ש. ובחז"ל סופר (קס"א). כתב, דלולא מסתפינא הייתי אומר אלו ואלו דברי אלקים חיים, והיה פעמון צגלוי צלח רמון סביבו, ואחר כך פעמון צחוך רמון, ואחר כך עוד הפעם צדוך זה, וכן היה על כל שולי המעיל סביב ע"ש.

שניהם צא המעיל לכפר, ומלמד את האדם, שיהיה פי ראשו צתוכו (כח-לז), שהפה שיש צראשו יכזוש צתוכו, למעט צדיצור, ושפה יהיה לפיו, וכמאמרס (חולין פט.) האמנס אלס צדק תדצרון (תהלים נח-ז), מה אומנתו של אדם צעולס הזה יעשה עצמו כאלס ע"ש.

וייש לומר צוה מה שאמר הכתוב, ויהי אומן את הדסה (אסתר 3-1), כי מרדכי גידלה וחינכה את אסתר ליראת ה' ומדות טובות, ועשרה קצין שיחה ירדה לעולס, תשעה נטלו נשים ואחד כל העולס כולו (קידושין מט:), ומרדכי חינכה את אסתר למעט צדיצור. וזה היה מקיצות הנס שנעשה אחר כך, לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד (3-2), ואמרו צמדרש רבה (שס ו-יז) שתפשה שתיקה צענמה כרחל זקנתה שתפשה פלך שתיקה וכו' ע"ש. ולעשות עצמו כאלס הוא אומנות כנ"ל. וזהו שאמר ויהי אומן את הדסה, שחינכה להיות כאלס ולהסתיר דיצורה, הוא אסתר, שכל מעשיה היתה על ידי זה צהסתר.

ואצבור הכתוב ויהי אומן את הדסה היא אסתר צת דודו, כי אין

קהת וכו' (מנחומא א) ע"ש. ולאמיתו לא מצינו גם דיצור אחד צדצרי קרח צענין זה, וכל תלונתו היה רק כי כל העדה כולס קדושים וצתוכס ה', ומדוע תתנשאו על קהל ה' (טז-ג), כולס שמעו דצרים צסיני מפי הגצורה, וכולס ראוין לעצודה, לא רק אהס, ומדוע תתנשאו. ולא הזכירו כלוס מתלונתס על נשיאות אליצפן, ורואה רק לזכות את הכלל ישראל צעצודת צית ה'. ואס היה אומר צפירוש שהוא מתקנא צנשיאותו של אליצפן, לא היו הר"ג ראשי סנהדראות עומדים לימינו, כי מה להס עם נשיאותו. אצל כאשר מדצרים מעצודת ה', אז גם ראשי העדה החזיקו צו ונתנו לו יד.

והגדה הרמון רומז על מצות התורה, כמאמרס (חגיגה כו.) כפלת הרמון רקתך (שיר ד-ג), שאפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמון ע"ש. והפעמון רומז על דצר שצקול, שמספריס לשון הרע, ועל זה צא המעיל לכפר, כי יש פעמון גלוי, שמספר לשון הרע צגלוי, ויש פעמון שיש עליו לצוש של רמון, שמסתירו תחת מסוה של קנאות, ושורשו רק קנאה ושנאה ורדיפת כבוד וכו', ועל

שנאה, ועשה מזונה כשאר נשים
 (בנשואין) וכו'. וארדון, על שהיו פניה
 דומין לוורד. ולאשחור אזי תקוע היו
 שתי נשים חלאה ונערה (דברי הימים א'
 3-1), אשחור זה כלב, היו שתי נשים,
 נעשה מרים כשתי נשים, חלאה ונערה,
 בתחלה חלאה ולבסוף נערה [שנתרפאה
 מחליה וחזרה לתואר פנים כנערה].
 ובני חלאה צרת ונחר ואחנן, [ובני
 חלאה, שנצנית ונתרפאת, משובחין היו
 להיות צרת ונחר ואחנן]. צרת,
 שנעשית צרה לחצרותיה [מתקנאות היו
 ציפיה], נחר, שהיו פניה דומות
 לצהרים וכו' ע"ש.

דרי לנו כי כלב צדקתו זכה עבור
 שנשאה לשם שמים, לשתי
 דברים, שזכה באמת לצנים דומין לאחי
 האם, שילדה את חור, שעליו אמר
 משה אל הזקנים, שבו לנו צוה עד
 אשר נשוב אליכם, והנה אהרן וחור
 עמכם, מי צעל דברים יגש אליהם
 (שמות כד-7). וחור מסר נפשו שלא
 לעשות את העגל, ואמר לו ה', חייך,
 כל צנים היוצאים ממך, אני מגדלם
 שם טוב בעולם, שנאמר (שמות לא-3)
 ראה קראתי צם בצלאל בן אורי בן
 חור וגו' (שמו"ר מח-2), אשר יודע
 היה בצלאל לזרף אותיות שבהם נצראו

לה אב ואם, והנערה יפת תואר
 וטובת מראה, וצמות אציה ואמה
 לקחה מרדכי לו לכת. ובגמרא (מגילה
 יג.) הקשו קרי לה הדסה וקרי לה
 אסתר וכו'. שהיו אומות העולם קורין
 אותה על שום אסתהר [ירח יפה
 כלצנה]. רבי יהושע בן קרחה אמר,
 אסתר ירקרוקת היתה [כהדסה ז],
 וחוטו של חסד משוך עליה ע"כ.

דייש לומר צוה עוד, דאיתא בגמרא
 (סוטה יב.) וכלב בן חזרון הוליד
 את עזובה אשה ואת יריעות, ואלה
 צניה ישר וגו' (דברי הימים א' 3-יח),
 עזובה זו מרים, ולמה נקרא שמה
 עזובה, שהכל עזובה מתחלתה [מתחלה
 חולנית היתה כדקרי ליה הכא יריעות,
 ולקמן קרי לה חלאה ועזובה, שעזובה
 כל צחורי ישראל מלישא אותה]. הוליד,
 והלא מיניסב הוה נסיב לה. אמר רבי
 יוחנן כל הנושא אשה לשם שמים
 מעלה עליו הכתוב כאילו ילדה [כגון
 זו שהיתה חולה, ונשאה לשם שמים,
 שצדק באחיה אהרן ומשה, וראה
 אותם נדיקים, ורוב צנים דומים לאחי
 האם]. יריעות, שהיו פניה דומין
 ליריעות [צלל תואר אדמימות, דמחמת
 חוליה היתה ירקרוקת]. ואלה צניה
 ישר ושוצב וארדון [אלו שמות בעלה

זרעו (אסתר י-ג). וזרש"י לרוב אחיו, ולא לכל אחיו וכו' (מגילה טו.), לכל זרעו, מוסב על עמו, לכל זרע עמו ע"כ. ויש לומר כי מרדכי תיקן לישראל ימי הפורים ומצותיה, משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאציונים (ט-כז). ובני ישראל היו אז בגולה, אחר חורבן הבית, שהגלו אותם מארצם, ורוב העם היו אז עניים ודלים. ומצינו בדניאל שהשיא ענה לנבוכדנצר וחטאך בצדקה פרוק (דניאל ד-כד), וזרש"י ראה ישראל עניים שפלי גולה מחזירין על הפתחים, והשיאו ענה לחנם, אמר לו, עניים אלו שהגליתם רעזים הם פרנסם, וכן עשה פתח אצורותיו והיה מפרנסם כל י"ב חדש (צבא צמרא ד. ע"כ. וממילא העניים היו מרוצים מאד מתקנתו, שיש ליתן מתנות לאציונים, ויהיה להם צמה להחיות נפשם, והיה רצוי צוה לרוב אחיו שהם עניים. לא כן העשירים שיצטרכו ליתן ואינם מקבלים כלום, לא היו מרוצים צוה, ולכן היה מרדכי רצוי רק לרוב אחיו.

אמנם מרדכי דרש והסביר לצני ישראל, הטובה הנפלאה שעשה צוה גם לעשירי עם, 'דורש טוב לעמו', שזהו טובה רבה להם,

שמים וארץ. עוד גם זאת שילם לו ה' עבור שנשאה לשם שמים, שנתהפכה מהקצה אל הקצה, שמתחלה היתה חללה, ודומה ליריעות, ונשתנתה ציפיה עד שהיו פניה דומות לצהרים, ונעשית צרה לחצרותיה.

ובבזו כן נימא צאסתר, שנשאה צלי אז ואם, וצילדותה היתה חללה, ירקרוקת כהדסה, ויהי אומן את הדסה, כאשר לקחה מרדכי לגדלה היתה הדסה, כי אין לה אז ואם, אבל מרדכי גידלה בציתו, ושז נשא אותה לאשה, עד שנתהפכה להיות יפת תואר וטובה מראה, והיתה יפה כלצנה, שטיפל מרדכי עמה עד שנשתנתה לאשה אחרת. - וכמו שאמרו על כלב שהוליד את עוזבה, שנשאה לשם שמים, ומעלה עליו הכתוב כאלו ילדה, כן לקחה מרדכי לו לכת, ודרשו חז"ל (שם) אל תקרי לכת אלא לציט, והיינו שנשא אותה לשם שמים, וצמה שלקחה לציט לקחה גם לו לכת, דמעלה עליו הכתוב כאלו ילדה.

ונסיים צענינא דיומא, כי מרדכי היהודי וגו', רצוי לרוב אחיו, דורש טוב לעמו, ודובר שלום לכל

מה לי לזרה הזאת להפסיד תבואתי שהוא כבר בעין, ולאצדה צידים להנזיעה בארץ שמהא נרקבת, ולהיות עיני מייחלות ומנפות שתנמת, ומי יודע אם תללח ולא יגיע לה איזה הפסד ח"ו. ובדאי מי שהוא אומר זה הוא חסר תצוה, ואינו מאמין בהש"ת, שהגם שלעני צטר ודס נראה שהוא הפסד וכליון להתצוה, עם כל זה יבטח בהש"ת שישלח צרכה והללחה צמעשה ידיו, ויעלה מכל גרעין וגרעין כמה וכמה גרעינים. כמו כן צענין צדקה יש איש אשר ירע לצבו באחיו האציון ומתיירא לפתוח את ידו וליתן צדקה, כי היאך יחסר ממונו צחסרון לא יוכל להמנות, ואינו מאמין שהש"ת ימלא חסרונו, ואדרבא יוסיף לו שפע וצרכה, ע"ד (כתובות סו:): מלח ממון חסר. אך מי שיש לו איזה שכל ומדע, אז הוא מאמין בהש"ת בכל לצבו צאמת כמו בהזריעה ע"כ.

ואירתא צפרקי דרבי אליעזר (פרק לג), כתיב וזרע יחסק בארץ ההוא, וימצא צשנה ההוא מאה שערים ויצרכהו ה' (צראשית כו-יג). רבי אליעזר אומר וכי יחסק זרע צגן, אלא לקח את כל מעשר ממונו וזרע צדקה

וכמו שמצאר הכחוצ, ולא ירע לצבך צחתך לו, כי צגלל הדצר הזה יצרכך ה' אלקיך בכל מעשין וצכל משלח ידך (דברים טו-י). וציאור הדצר כפשוטו, כל אחד צריך לסייעתא דשמיא צמסחריו. יתכן שעושה אדס השקעה, ומלליח צו ומתעשר עוד יותר, ויש שמפסיד צו כולו אז למחנה ולשליש ולרביעי, וצריכין צרכה צכל מה שהוא פונה. והצדקה שעושה צממונו, שמרחס על הצריות, צזה תלוי הצללחתו. ויותר ממה שצעל הצית עושה עם העני, העני עושה עם הצעל הצית (ויק"ר לד-י), והוא נותן צזה לעצמו יותר ממה שנותן לצחרים.

הבתוב אומר, זרעו לכס לצדקה קצרו לפי חסד (הושע י-יג), ואמרו חז"ל (צבא קמא יז). אין זריעה אלא צדקה שנאמר זרעו לכס לצדקה ע"כ. וציאורו כתב צאוב צשראל (לקוטי נ"ד), כי הצדקה נמשל לצריעה ממש, דכמו שאנו רואין דרך צני אדס כשרוצים לצרוע, לצוקחים תצוה ומטמינים אותה בארץ עד שנקרבה, וחוזרין וצומחין למעלה. וכשנגמר גידולה קוצרין אותה ומוצאין אז כמה וכמה פעמים כמו שהוצאו צהזריעה. ומי הוא הפתי יסור הנה ויאמר צלצו,

הרי לנו כי מה שעושה האדם נדקה
 בזממונו, הוא באמת לטובתו
 הנצחי, שלא יצטרך לראות בעיניו
 העניות אלל בנו או בן בנו. וכל מה
 שהוא נותן נדקה לאחרים, הרי זה
 זריעה שיוסיפו לו מאה שערים, לו
 ולבניו אחריו. וכמו שכאשר משקיע
 אדם הון רב במסחר לא מתעצב ממנה
 שמוציא ונותן ממנו לאחרים, אלא
 שמח הוא במה שקונה, כי רואה בזה
 הכלחחו, כן יש לו להסתכל על הנדקה
 שנותן, שזהו מסחר יותר צריח ומנליח
 מכל שאר עסקיו, ומזריעה זו יוצמח
 מאה שערים יותר, ואז יתן אותה
 בשמחה וטוב לבב, ולא ירע לבבו
 בחתך לו.

ובאשר ראה מרדכי שהוא רצוי רק
 לרוב אחיו, שאין העשירים
 שמחים בתקנתו ליתן מתנות לאציונים,
 היה דורש טוב לעמו, דרש להם שהוא
 עושה בזה טובה לעמו, כי בגלל הדבר
 הזה יצרכך ה' אלקיך, ואין זה חסרון
 אלא השקעה, זרעו לכם לנדקה,
 שמחטה אחת שזרע יוצמח הרבה
 יותר, ואין הוא נותן בזה לאחרים, אלא
 לו לעצמו ולזרעו אחריו, ודובר שלום
 לכל זרעו, בזה מציא שלום לזרעו,
 אקדימו ריפתא לעניא כי היכי דליקדמו

לעניים, כמה דלח אמר זרעו לכם
 לנדקה, וכל דבר שעושה הציח לו
 הקצ"ה מאה שערים של ממון וזרכו,
 לכך נאמר ויצרכו ה' ע"כ.

וביתר ציבור, הרי אמרו חז"ל (שבת
 קנא:): רבי אלעזר הקפר
 אומר, לעולם יבקש אדם רחמים על
 מדה זו [שלא יבא לידי עניות, בדבר
 המזומן הוא לבא או עליו או על בנו
 או על בן בנו], שאם הוא לא בא, בא
 בנו, ואם בנו לא בא, בן בנו בא,
 שנאמר כי בגלל הדבר הזה, תנח דבי
 רבי ישמעאל גלגל הוא שחזור בעולם
 ע"כ. וזכות הנדקה גורמת שלא יבא
 לידי מדה זו, ויהא המשך בזממונו גם
 לדורותיו אחריו. ואמרו חז"ל (זבחים
 קיג:): למה נקרא שמה שנער, שמנער
 עשיריה [מפני שאינן מרחמין על
 הצריות]. ופריך והא קחזינן דהווי,
 ומשני תלתא דרי לא משכי ע"כ. הרי
 זכות הנדקה גורמת שלא ינער
 העשירות גם יותר משלש דורות.
 ואמרו (שם) אמר רבי חייא לדביתהו,
 כי אחי עניא, אקדימי ליה ריפתא, כי
 היכי דלקדמו לבניך. אמרה ליה מילט
 קא לייטת להו. אמר לה קרא כתיב
 כי בגלל הדבר הזה יצרכך ה' אלקיך,
 גלגל הוא שחזור בעולם ע"כ.

לצנין, ועוד גם זאת שיוכל לזכות
 שימשך עשירותו גם לדורות.
 ובן יתן ה' שזכות הנדקות שישראל
 עושין כל השנה, ומכל שכן צימי
 הפורים הללו, שאין ערוך לזה בשום
 אומה ולשון, יושפע שפע רב למטה,
 שיתהפך הגלגל ממטה למעלה,
 להתצרך כולנו צניי חיי ומזוני ריחיי,
 עדי נוכה לראות ציטעתן של ישראל,
 כמו צימי מור והדס הושעת צנין,
 צצנין ציון וירושלים צצ"א.

בסעודת שליטת פרשת כי תשא תשס"ט לפ"ק

ישמרו בני ישראל את השבת לעשות
 את השבת לדורותם וגו'
 (לא-טו). איתא צילקוט (רמו שגא) רבי
 נתן אומר, מנין אתה אומר כל מי
 שמשמר את השבת כתקנה, מעלין
 עליו כאלו שמר כל השבתות מיום
 שצרא הקצ"ה עולמו עד שיחיו
 המתים, שנאמר ושמרו בני ישראל את
 השבת לעשות את השבת לדורות ע"כ.
 וכתב צישמח משה צפרשתינו לצאר
 הכתוב, כי אות הוא ציני וציניכס וגו',
 ושמרתם את השבת כי קודש היא
 לכם (לא-יג), על פי מה שכתב השל"ה
 הק' (צהגהות למסכת שבת שס מגילת
 סתרים), כי ס' רצוא נשמות יש
 לישראל, וס' רצוא שבתות, שי"ן אלפים
 בשית אלפי שנין, ושי"ן אלפים ציוס
 שכולו שבת דהוא אלף השציעי, וכל
 נשמה נחצבה משבת אחת, והיינו

ושמרו רז"ל (צ"ר יא-ח) שאמר הקצ"ה
 לשבת, כנסת ישראל יהיה צן זוגך,
 והיינו כי קדש היא לכם, לכם דייקא.
 וידוע דס' רצוא אותיות לתורה, וכל
 נשמה יש לה אות אחת, ויוצן מזה
 דכל שבת גם כן נחצב מאות אחת,
 וכל שבת ושבת הוא ממש איזה אות
 בתורה, וזהו שאמר כי 'אות' הוא
 ע"כ.
 ובדברי יואל (פ' האינו ק:): כתב,
 דצוה יוצנו דצרי הילקוט
 הנזכר לעיל, דלכאורה צריך הסבר, איך
 יהיה נחשב שמירת שבת אחת כאלו
 שמר כל השבתות של כל ימות עולם.
 אך הכוונה הוא, דכמו שאמרו חכמינו
 ז"ל (מנחות ל): צספר תורה אם הגיה
 צו אפילו אות אחת, מעלה עליו כאילו
 כתבו כולו, כמו כן המשמר שבת

מכל העמים וגו' (שמות יט-ה). ואיתא בילקוט (רמז רעו) ושמתם את צריתי, רבי אליעזר אומר זה צרית שבת, רבי עקיבא אומר זה צרית מילה ועבודה זרה ע"כ. ויש להבין למה פרט מצות אלו יותר משאר המצוות שבתורה, שצשמירת צרית יהיו סגולה מכל העמים.

וּנְרָאָה דאיתא בגמרא (עירובין יג:) שתי שנים ומחצה נחלקו צית שמאי וצית הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נצרא יותר משנצרא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנצרא יותר משלא נצרא, נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נצרא, ועכשיו שנצרא יפשפש צמעשיו, ואמרי לה ימשמש צמעשיו ע"כ. ופירש המהרש"א (מכות כג:) דנמנו לשון מנין, שמנו הלא תעשה שמספרם שס"ה, והעשין שמספרם רמ"ח, ונמצא הלא תעשה מרובה, ואם כן עלול האדם לעבור על לא תעשה יותר מלקיים מצוות עשה, משום הכי נוח לו שלא נצרא ע"כ. ולפי זה על ידי קבלת התורה נוח לנו שלא נצרא, ולאומות העולם שלא נטווו על כל כך מצוות נוח להם שנצרא, ואם כן מהו המעליותא של קבלת התורה, שצוה נהיה סגולה מכל העמים.

אחת, ששורש מחלצה מאות אחת שבתורה, הרי הוא כאלו שמר כל שבתות ימות עולם, שצנירוף כולם נשלם ס' רצוא אומיות תורה שלימה ע"כ.

והביאור צוה הוא, שכל דבר ישנו צעולם שנה ונפש, וכיון דיט ששים רצוא צנפש ישראל, יש לעומת זה גם צומן היינו השבתות הקדושות, ששים רצוא שבתות. וגם צעולם ישנו ששים רצוא, שזהו נגד הששים רצוא אומיות שבתורה, אשר צי הציץ הקצ"ה וצרא עולמו, וכל אות שבתורה מכוון נגד דבר אחד צעולם, והוי כלולים זה צוה. — וצוה יש לומר צמה שאמר ה' למשה, נשא את ראש צני ישראל (צמדצר ד-כז), כי מזה ניכר מעלתן של ישראל, שכל נפש שצישראל, גם הפחות שצפחותים, ישנו כנגדו אות צתורה ושבת מיוחדת. וזהו נשא את ראש צני ישראל, נשא ר"ת נ'פש ש'צת א'ות, שצוה תנשא את ראשם, לך והודיעם כי כל נפש מישראל מקושר צאות שבתורה וצשבת אחת.

והנה צמתן תורה אמר ה', ועתה אם שמוע תשמעו צקולי, ושמתם את צריתי, והייתם לי סגולה

שהלאוין מרובין יותר מהעשין, והם קרובים להפסק, על כן אמר להם, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, ושמרתם את 'צריתי' דייקא, צרית שבת ומילה ועבודה זרה, אשר כל אחד הוא עוד תרי"ג מצות כמנין צרי"ת, אז שפיר תהיו לי סגולה מכל העמים, כי תהיו קרובים לשכר מלהפסק.

וּלְפִי מה שמצואר צילקוט דהמשמר השבת כתקנה, מעלין עליו כאלו שמר כל השבתות מיום שצרא הקצ"ה עולמו עד שיחיו המתים, הרי ישנו בשמירת מצוה אחת של שבת, ששים רבוא מצות, דהוי כשומר ששים רבוא שבתות. ולא מנינו עוד מצוה דוגמתה, כי גם בעצירות ששקולין כנגד כל התורה, אין זה רק תרי"ג עצירות, ובשמירת שבת יש ששים רבוא מצות, ולכן הדגיש רבי אליעזר ושמרתם את צריתי זה צרית שבת, שבה שפיר יהיו מנין העשין לאין ערוך נגד הלאוין, ושפיר הוי קבלת התורה לטובה, והייחס לי סגולה מכל העמים.

ויש לומר כי צאמת מאתו לא תצא הרעות, וצודאי שהגם לפני מנין הפשוט נמנו וגמרו דנות שלא נצרא, יש אופן צתוך הדברים שצריאת האדם הוא לטובה, וכמו שנאמר להדיא בקרא צצריאת האדם ציום השישי, וירא חלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד (צראשית א-לא). ונראה דהנה איתא צירושלמי (צרכות א-ה) שקולה שבת כנגד כל המצות ע"כ. וכן אמרו צמילה שקולה מילה כנגד כל המצות (מדריס לב). וכן אמרו צעבודה זרה, וכמצואר צרש"י (שמות כג-ג), וצכל אשר אמרתי אליכם תשמרו, ושם חלהים אחרים לא תזכירו, ללמדך ששקולה עבודה זרה כנגד כל המצות כולן, והנזהר צהן כשומר את כולן ע"כ. ואם כן כל אחד מצרייתות הללו הוא כקיום כל התרי"ג מצות שצתורה. ויש לומר דלכן הם נקראים צשם צרי"ת, שמצוה זו כולל עמו עוד תרי"ג מצות. ואם כן צהרמ"ח מצות עשין, ישנם שלשה מצות, שכל אחד הוא קיום תרי"ג מצות כולן, ושפיר רבו מנין העשין על הלאוין, וממילא נוח לו שנצרא.

ובזה אמינא טעם לשבת על הא דאיתא צוזה"ק (ח"ב קנ:.) צכל

ולכן כדי שלא יאמרו ישראל, כי יצאו שרן צהפסקן צקבלת התורה,

יהא שזבת ע"כ. ולפי מה שנתבאר, שאין הגיהנס שזבת אלף לשומרי שבת ולא למחלליה, על כן הזהיר הכתוב לא תצטערו אש בכל מושבותיכם ציוס השבת, שהמצעיר אש צצבת צמושצו צעולם הזה, גם צמושצו צעולם הצא יצעירו האש ציוס השבת.

ויש לומר צציאורו, כי צאמת אין מעשה וחשצון ודעת וחכמה, צשאל אשר אתה הולך שם (קהלת ט-י), ואמרו חז"ל (שבת ל). מאי דכתיב (תהלים פח-ו) צמתים חפשי, כיון שמת אדם נעשה חפשי מן התורה ומן המצות ע"ש. אם כן אין לאדם אחר מיתתו המציאות של קיוס מצות ה'. אמנס המשמר את השבת צעולם הזה, הרי מעלין עליו כאילו שומר כל השצתות שצעולם, וגם כאשר הוא נמצא צעולם העליון, הרי הוא כמקיים אז מצות שבת שהוא עומד צו, ויש לו צכל שצת זכות קיוס מצות שבת.

ואירתא צגמרא (סוטה כא). מצוה צצעדנא דעסיק ציה מגנא ומנלא, והיינו דמגנא מיסורין ע"ש. ואם כן צצוא יוס השבת, שהשומר שבת כתקנה מעלין לו כאילו מקיים כל שצתות השנה, הוי אז כעוסק

מעלי שצתא כד יומא אחקדש, כרוזין אזלין צכל אינון מדורין דגיהנס, סליקו דינא דחייצא, דהא מלכא קדישא אחיא ויומא אחקדש, ואיהו אגין על כלא, מיד דינין אסתלקו, וחייצא אית להון ניחא ע"כ. אמנס אמרו שם (קנא). עוד, דאינון חייצא דלא נטרן שצתא, לית להו ניחא לעלמין (צגיהנס), ואינון חייצא נפקי מדוכתייהו ואחתייה צ לון רשו למיהך למחמי צהו, ומלאך חד כו' אפיק לההוא גופא דלהון ועייל ליה לגיהנס לעיניהון דחייצא כו', וכל אינון חייצא דתמן סחרין לההוא גופא ומכריו עליה דא איהו פלניא חייצא דלא חייש ליקרא דמאריה כו', ווי ליה טצ ליה דלא יתצרי ולא ייתי לדינא דא לכסופא דא וכו' ע"ש. — והא דאמר דמלאך חד אפיק לההוא גופא וכו', הכוונה על מה דאיתא צזוה"ק (ח"א יד): דמקוס מיוחד יש צגיהנס למחללי שצת ע"ש. והיינו שהרשעים נשארים צמקומס צגיהנס, אלף שהגיהנס שצת, ומקוס מיוחד יש צגיהנס למחללי שצת.

ובבעל הטורים כתב, לא תצטערו אש צכל מושבותיכם ציוס השבת (לה-ג), אמר הקצ"ה, אור שלי של גיהנס שצת צצצילכם, גם אור שלכם

ששמיירת שבת כחקנה, נחשב להאדם כאלו קיים כל השבתות כולם.

ובזה היה נראה לפרש מאמרם (ברכות יז.) כי הוּו מפטרי

רצון [זה מזה, שהיה נוטל רשות מחצירו לשבּוּ לֵארוּ ולציתון] מצי רבי אמרי, ואמרי לה מצי רבי חנינא, אמרי ליה הכי, עולמך תראה בחייך, ואחרי־ך לחיי העולם הבא, ותקותך לדור דורים וכו' ע"ש. ויש לומר כי תענוג עולם הבא, עין לא ראתה אלוקים זולתך יעשה למחכה לו, אצל אמרו חז"ל (ברכות טו.) שבת אחד מששים בעולם הבא, והיינו ששבת יש עכ"פ מעין אותו התענוג, חלק אחד מששים. אמנם לא כל אדם זוכה לטעום זאת, אלא המקדש את ששת ימי המעשה בתורה ועבודה, ומי שטרם צערב שבת יאכל שבת (עבודה זרה ג.), כפי גדול קדושת נפשו של אדם, זוכה לטעום מהשבת נועם הנשמות. וכמו שפירשו, שתענוג השבת אצל כל אחד, הוא אחד מששים של ערך העולם הבא שלו בפרטיות, ומי שחלקו גדול יותר מרגיש יותר, וכמו כן להיפוך.

וגראה דעל זה אמר הכתוב, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות

צמנות שציתת שבת, וממילא אי אפשר לעשו ציום ההוא, דמנא צעידנא מגנא מיסורין, ולכן הגיהנס שובת שבת. לא כן הרשעים שחיללו את השבת, ואין הם עסוקים ציום השבת צמנות שציתתה, אין להם מה שיגן עליהם, כי צמתים חפשי ואין צהם שום קיום מנא, על כן הם נידונים גם ציום השבת.

וזהו הענין שעושין תיקונים לנשמת המת, שלומדים משניות לטובתם, ונותנים נדקה לעילוי נשמתם, כי חוץ מעצם המנא שהוא זכות גדול הנזקק לחשבונם, הרי יש צזה עוד מעליותא, כי השעה זו שעוסקים למטה צמנא זו שנעשה עבוריהם, ומנא צעידנא דעסיק צה מגנא מגיהנס, אם כן צשעות הללו נוטלין מהם יסורי גיהנס, וזהו טובה נוראה עצור הנשמות הללו. — ונראה דזהו גם ענין חיוב אצילות צשצעת הימים אחר הפטירה, שאז הדינים קשים ביותר, וכאשר מקיימים צשצילם מנא נמשכת שצעת ימים, וצפרט שאסורין אז צדצרי תורה, והוי כל רגע ורגע מנא שעולה לזכותם, הרי זה מגנא מהיסורין, כמו מנא צעידנא דעסיק ציה. — ועכ"פ צשמירת שבת יש צזה מעלה יתירה מכל המצות,

יום השבת תזכה לראות תענוג עולמך
 בעולם הזה גם בחיך, להרגיש עונג
 יום השבת אחד מששים בעולם הזה.
 והו רק חלק אחד מהששים, ושוב
 תזכה, ואחריתך לחיי העולם הזה,
 שאר החלקים שנשארו אחריו תזכה
 בהם לחיי העולם הזה. וסיימו
 בצרכתם, ותקותך לדור דורים, קדושת
 השבת לא יהיה לך רק בחיך, אלא
 תקותך מהם ישאר לדור דורים, שכל
 המשמר שבת כתקנה, מעלין עליו
 כאלו שמר כל השבתות עד שיחיו
 המתים.

וַאֲנִי עומדים אחר ימי הפורים,
 ואמר הכתוב ציום השביעי
 כטוב לב המלך ציין וגו' (א-ו).
 ובגמרא (מגילה יב:) אטו עד השתא
 לא טב לביה בחמרא. אמר רבא יום
 השביעי שבת היה, שישראל אוכלין
 ושותין, מתחילין בדברי תורה ובדברי
 תשבות. אבל עובדי כוכבים שאוכלין
 ושותין אין מתחילין אלא בדברי
 תיפלות. וכן בסעודתו של אותו רשע,
 הללו אומרים מדיות נאות וכו' ע"ש.
 ולכאורה התירוך אינו מובן, דפריך על
 אחשורוש שהיה לבו טוב ציין גם שאר
 הימים, ומשני כי ישראל אוכלין ושותין
 ומתחילין בדברי תורה וכו', ומה ענין

את השבת לדורותם, כי השבת הוא
 תכלית כל הימים, והשעה ימים טפלים
 לה, ראשון בשבת ושני בשבת וכו',
 והשומר את ששת הימים של ימות
 השבוע בקדושה וטהרה, זוכה שיוכל
 לעשות את השבת בתענוג עליון מעין
 העולם הזה. וחז"ל (פסחים כא.) דרשו
 את פריו, הטפל לפריו ע"ש. והו
 ושמרו בני ישראל 'את' השבת, הימים
 הטפלים להשבת, והמה ימי החול,
 לשמור אותם שלא יפגום בחטא, ועל
 ידי זה יוכל לעשות את השבת
 לדורותם, לעשותם כראוי בתענוג
 העליון של ימות העולם הזה.

וַזָּהוּ שאומרים (בתפלה) ישמחו
 במלכותך שומרי שבת וקוראי
 עונג, עם מקדשי שביעי וכו', כי
 המתמא ששת ימי המעשה, וציום
 השבת רוצה לשמוח בתענוג אחד
 מששים בעולם הזה, לא יגיע לזה,
 ולא יטעם בו כלום, ורק מי שטרח
 בערב שבת אוכל בשבת. ורק עם
 מקדשי שביעי, שקידשו מתחלה השעה
 ימים וממשיכין לקדש את יום השביעי,
 הם הם ישמחו במלכותך ציום השבת.

וַזָּהוּ שהיו החזרים מצרכין זה את
 זה, עולמך תראה בחיך, שצבוא

מעבודת ה'. אצל כל זה מועיל, כאשר עכ"פ זיוס השצת ומועדי קודש, שהוא פנוי ממלאכה, אז הוא אצלו יומא דנשמתינן, להגות בתורה, ולהתפלל כראוי וכו'. וכאשר אקח מועד, התנהגותכם זימי המועד, אז אוכל לשפוט אתכם זמישרים ע"כ.

ובבזו כן זימי אחשורוש, שמחמת כוזב הגליות נהנו מסעודתו של אותו רשע, אמנם זיוס השציעי יוס השצת, אז הוטב לבו של מלך העולם, שהיה ניכר הנוי של ישראל, ראו מה זין בני לבן חמי, ישראל אוכלין ושותין ומתחילין בדברי תורה ודברי תשצחות, ועובדי כוכבים מתחילין בדברי תיפללות, ואז התחילה לנמוח ישועתן של ישראל, שיגזרו על ושתי ליהרג, ותבא עבודה אסתר, ומחת הקרפד יעלה הדם, וזוה הוכן הישועה מגזירתו של המן.

וזאת היא המתנה טובה שיש לי בצית גנוי ושצת שמה (שצת י.) כי יוכל לטעום זו אחד מששים בעולם הבא, אשר יפה שעה אחת קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה. ושקולה שצת כנגד כל מנאות התורה, וצמנאה אחת הוי כמקיים כל התורה כולה. ועוד גם

זה עם מה שאחשורוש היה טוב לבו זיין זיוס השציעי.

וגראה כי צאמת חטאו ישראל אז, ונתחייבו אויזיהם של ישראל שצאותו הדור כליה, מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע (מגילה יב.), והמקטריגים שאלו מה נשתנו אלו מאלו. אמנם כל זה היה רק מכוזב שיעבוד הגליות, שאנוסים הם למנאח חן צעיני מלכס ויושציהם, וגלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רעוק, אלא מי מעכב, שאור שצעיסה ושעבוד גליות (צרכות יז.). ודבר זה נתצרר כאשר הגיע יוס השצת, שלא התערבו אז בגוים, אלא יושצים צציתם על שלחנם, ומתחילין בדברי תורה ודברי תשצחות, אז ניכר גודל מעלתם של ישראל, שאל תראוני שאני שחרחרת, ששזפתי השמש, ושחורה אני ונאווה (שיר א-ה), שחורה אני מצחוק, ונאווה מצפנים, שצצת מתגלה פנימיותם של ישראל.

ועל דרך שפירש החיד"א הכתוב, כי אקח מועד אני מישרים אשפוט (תהלים עה-ג), שגם אם אין עוסקים בתורה כראוי זימי החול, יש להאדם אמתלא, כי סיצת רדיפתו על מחייתו, ומתגורר זין גויי הארץ, מונע אותו

זאת, שנחשב לו כמקיים ששים רבוא צידים, אלא יכינו עצמם כל ימי
 שבתות, מים שנצרכו העולם עד יום השבוע שיכלו ליהנות מנועם העליון,
 שיחיו המתים, ולך והודיעם המתנה מהשבת נועם הנשמות והשביעי עונג
 טובה שנתתי להם, שלא יאצדוהו הרוחות ועדן הנפשות.

על הטוב יזכר
ידידינו החשובים שהשמחה במעונם
שנדבו להוצאת קונטרס הזה

* * *

הר"ר חיים זאב שאהנבערגער נ"ו

לרגל אירוסיו בנו החתן יעקב נ"ו

עב"ג בת הר"ר יצחק דוב זילבער נ"ו

* * *

הר"ר יושע ישראל פישער נ"ו

לרגל אירוסיו החתן אליעזר דוב נ"ו

ב"ר שמואל שמעון סאמעט ע"ה

עב"ג בת הר"ר נחום פישביין נ"ו

* * *

הר"ר שמחה פריעדמאן נ"ו

לרגל נישואי בתו תר"י

עב"ג בן הר"ר יוסף פריעדמאן נ"ו

* * *

הר"ר מנחם שמחה כ"ץ נ"ו

לרגל נישואי בנו החתן מיכל נ"ו

עב"ג בת הר"ר חיים זאב שאהנבערגער נ"ו

* * *

הר"ר יודא ארי' פריעדמאן נ"ו

לרגל נישואי בנו החתן חיים צבי נ"ו

עב"ג בת הר"ר שמעון וואלדמאן נ"ו

* * *

הר"ר יוסף דייטש נ"ו

לרגל נישואי בנו החתן בן ציון נ"ו

עב"ג בת הר"ר יעקב מאיר שפיצער נ"ו

* * *

הר"ר מאיר זאב גאלדבערגער נ"ו

לרגל נישואי בתו תר"י

עב"ג בן הר"ר ישראל וועבער נ"ו

* * *

הר"ר אהרן יוסף ליבערמאן נ"ו

לרגל הולדת בתו למזל טוב

* * *

הר"ר יודא לעפקאוויטש נ"ו

לרגל הולדת בתו למזל טוב

* * *

הר"ר אשר זעליג נאה נ"ו

לרגל החלאקה לבנו נ"ו